

II. JURISPRUDÈNCIA

II.1. Tribunal Constitucional

Eva Pons*

Agustí Pou**

Durant el primer semestre de l'any 2009 el Tribunal Constitucional no ha dictat cap sentència que, de forma més o menys directa, incideixi en el règim lingüístic. Tanmateix, ressenyem dues sentències que incideixen en l'ús de les llengües pròpies fora del territori on són oficials. En el primer cas, la STC 74/2009, de 2 de març, es deixa constància en els fets de la necessitat de traducció al castellà de tota la documentació aportada davant del Tribunal Constitucional. La segona resolució, la STC 182/2008, de 22 de desembre, corresponent a la fi del període de la crònica anterior, analitza un cas d'inadmissió d'un recurs contenciós administratiu, en un conflicte urbanístic a Sevilla, perquè l'empresa recurrent va presentar en català l'escriptura de constitució de la societat. El Tribunal Constitucional estima el recurs d'empara sobre la base de l'article 24.1 CE, com a dret d'accés a la jurisdicció, però manté el criteri que qualsevol document aportat al procés ha de ser en castellà si en el territori on té la seu l'òrgan judicial només es reconeix aquesta llengua oficial.

D'altra banda, fem esment en aquesta introducció d'una altra sentència en la qual la qüestió lingüística té un caràcter incidental. En el vot particular de la STC 13/2009, de 19 de gener, que es pronuncia sobre el recurs d'inconstitucionalitat interposat per seixanta-dos diputats del Grup Parlamentari Popular del Congrés contra la Llei del Parlament basc 4/2005, de 18 de febrer, per a la igualtat de dones i homes, el magistrat Rodríguez-Zapata critica que per configurar les llistes electorals s'estableixin distincions o quotes basades en diferents condicions, entre les quals esmenta la llengua. El mateix argument ja el

---

* Eva Pons, professora titular de dret constitucional de la Universitat de Barcelona.

** Agustí Pou, professor associat de filologia catalana de la Universitat de Barcelona.

va utilitzar a la STC 12/2008, de 29 de gener, relativa a la Llei estatal sobre la mateixa matèria, al comentari de la qual ens remetem (RLD núm. 52, pàg. 415-417).

Sentència del Tribunal Constitucional 74/2009, de 2 de març. Sala 2a. Recurs d'empara. Ponent: Eugeni Gay Montalvo.

En els antecedents de la Sentència es recorda la necessitat que la documentació que s'aporti davant del Tribunal sigui en castellà. En aquest cas, el recurs el va presentar el grup parlamentari Esquerra Unida-Els Verds-Entesa Valenciana, que, davant la denegació d'una sol·licitud de compareixença d'un càrrec públic a les Corts Valencianes, va interposar finalment un recurs d'empara al TC. Atès que una part dels documents aportats per les Corts eren en català —«llengua valenciana», diu la Sentència—, el Tribunal, a petició del fiscal, suspèn el tràmit i requereix de les Corts Valencianes la documentació en castellà.

Com hem manifestat en altres ocasions, la falta d'assumpció del plurilingüisme per part de les institucions centrals de l'Estat (per exemple, disposant d'un servei de traduccions) és palmària, i la legalitat d'aquesta situació davant del Tribunal Constitucional, per aplicació subsidiària de l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial, no deixa de suposar un greu menysteniment de l'oficialitat de les llengües pròpies de les comunitats, que queden subordinades a traduir sistemàticament tot allò que hagi d'arribar a una institució central de l'Estat.

Sentència del Tribunal Constitucional 182/2008, de 22 de desembre. Sala 1a. Recurs d'empara. Ponent: Manuel Aragón Reyes.

El Tribunal resol favorablement un recurs d'empara presentat per una societat catalana a la qual, en un procés contenciós administratiu, el jutjat de Sevilla que coneixia de la causa va demanar la traducció al castellà de l'escriptura de constitució de la societat, que era en català i que havia aportat per justificar el poder de representació i la capacitat d'actuació processal del seu representant legal. La recurrent va presentar la traducció requerida, però de manera defec-tuosa (les pàgines parells de l'escriptura de constitució i les senars dels estatus). El jutjat contenciós administratiu va resoldre arxivar la causa perquè la falta de traducció constituïa una infracció d'un requisit de procedibilitat. Plantejada l'apel·lació a la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior, aquest va establir que, tot i que s'havia esmenat el defecte sobre l'acreditació de la facultat d'entaular accions judicials, atès que s'havia aportat el

poder emès pel consell d'administració de l'empresa escripturat notarialment que conferia al representat aquesta capacitat, faltava la traducció dels estatuts de la societat i va ratificar l'arxivament.

El Tribunal Constitucional, que acull els arguments de la sol·licitant d'empara i els del Ministeri Fiscal, entén que la interpretació de la norma (article 45.2 de la Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa) és «excessivament formalista i doncs contrària al principi *pro actione*», atès que de la documentació en castellà que constava en el procés es desprenien clarament les facultats de representació i d'actuació processal del representant legal. Per això considera que l'actuació dels òrgans judicials vulnera «la tutela judicial efectiva (art. 24.1 CE) en el seu vessant d'accés a la jurisdicció».

Quant a l'aspecte juridicolingüístic, el Tribunal, d'acord amb la circumscripció territorial de l'oficialitat del català, que també ha adduït més d'una vegada quan els documents de les actuacions tenen efectes en les institucions centrals de l'Estat, estima «inobjectable el requeriment a la demandant perquè es presentés la traducció al castellà», però alhora, d'acord amb una interpretació no formalista del dret d'accés a la jurisdicció, entén que la presència de qualsevol document que no sigui en castellà no ha d'implicar la negació del dret. De fet, com hem vist en més d'una ocasió en resolucions del Tribunal Suprem (per exemple, la Sentència de 15 de gener de 2009 —document en anglès—, en aquesta mateixa crònica), no s'atribueix cap efecte processal negatiu a aquest fet.